

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 HETLYBEN: VIDÉKEN:
 Félévre 6 kor. — Ft. Félévre 9 kor. — Ft.
 Negyedévre 3 kor. — Ft. Negyedévre 4 kor. 50 Ft.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYVÁLLALÓ
 Debreczen, Főter Biederstein-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Tisza Kálmán meghalt.

A utolsó percek.

Tisza Kálmán, az agg államférfi **vasárnap reggel 7 óra 5 perckor hosszas szenvedés után meghalt.**

Már 60 órával előbb, tegnapelőtt délben haldoklott. Orvosai: Korányi és Janny dr. egyetemi tanárok azonban íxigén inhalációt meghosszabbították életét 60 órával. Ezen a hatvan órán át Tisza Kálmán eszméletlen állapotban feküdt és csak egyszer tért eszméletre néhány pillanatra, de azután megint visszaesett önkívületi állapotába.

A haldoklás utolsó fázisa éjjel fél 11 órakor kezdődött. A beteg akkor hörögni kezdett, majd erős köhögési inger vett erőt rajta.

Tisza István gróf, aki egyedül virrasztotta a beteg ágya mellett, Janny és Korányi egyetemi professzorokat értesítette és kérte őket, hogy jöjjenek el. Tizenegy óra tájban a két tanár megérkezett. A beteget vizsgálat alá vették és újra oxigén inhalációt alkalmaztak rajta.

Tisza halála.

A beteg lecsendesült és Janny professzor Korányival megegyezett abban, hogy felváltva a beteg ágya mellett fognak maradni. Janny tanár Tisza István gróftól felkérte, hogy menjen pihenni, addig majd ő lesz a beteg mellett. A tanár 11 órától fogva nem mozdult a beteg mellől. Öt órakor felült neki, hogy a beteg nem mozdul.

Megvizsgálta és konstataálta, hogy a beteg ereje már majdnem egész elenyészett. Behívatta Tisza István gróftól, kinek kiméletesen tudtára adta, hogy **Tisza Kálmán utolsó pillanatait éli.**

Nyomban értesítették a család többi tagjait, kik csakhamar megjelentek a beteg ágya körül. A beteg mozdulatlanul feküdt. — Lélegzése lassan lassan elállt s az újabb inhaláció sem használt.

Hét óra 5 perckor Janny tanár konstataálta, hogy Tisza Kálmán meghalt.

A szomorú hírről Tisza István gróf mindjárt értesítette táviratilag öfelségét, levélben Széll Kálmán minisz-

terelnököt, a Ház elnökségét. Ugy a palotára, mint a képviselőházra kitűzték a gyászlobogót.

A család 10 órakor ült össze tanácskozni a temetés felett.

Eddig megállapodtak abban, hogy a ravatalt ma este állítják fel a palotában.

10 óra után a halottas házban megjelent Eötvös Loránt báró, aki az akadémia nevében a ravatal felállítására felajánlotta az akadémia előcsarnokát.

Tisza István gróf, akinek ezt a bejelentést tette, köszönettel visszautasította az ajánlatot, mert a család a palotában akarja a ravatalt felállítani.

A részvét.

Fél 11 órakor Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Bánffy Dezső br. jelentek meg, akik személyesen fejezték ki mély részvétüket a halálesett fölött. Gróf Apponyi Lajos udvarnagy Tisza özvegyéhez intézett megleghangu levelet, melyben részvétét fejezi ki.

A király részvéte.

Ő felsége a király reggel 9 órakor értesült Tisza Kálmán haláláról.

Ő felsége az özvegyhez és családjához táviratot intézett, melyben részvéteinek adott kifejezést.

Ujabb részletek.

Délután 2 óráig a következők fejezték ki személyesen részvétüket:

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter, Eötvös Loránt báró, Jakabffy Imre volt államtitkár, Bedő Albert volt államtitkár, Mohay Sándor igazságügyi államtitkár, Bánffy Dezső báró, Rakovszky István az állami számvevőszék elnöke, Tarkovich államtitkár, Révay Gyula báró és neje, Károlyi György gróf, Prónay Sylveszter Gábor és neje, Károlyi Zichy gróf, Teleky Sándor gróf, Szapáry Péter gróf, Huggonay Béla gróf Feilitzsch Arthur báró, Zichy Ágost gróf, Wolner Tivadar, Csávossy Béla és neje, Mikszáth Kálmán, László Mihály, Ugron János, Barkassz Géza, Szentpály Jenő, Földváry Elemér, Erdély Sándor, Nagy Ödön, Földváry Miklós, Ferlaky István, Geneszy Albert, Fassaie Tódor, Gajáry Ödön, Adorján Sándor, a Magyar Nemzet felelős szerkesztője, Vörös László, Nagy Gyula min. tanácsos Huszár A., Wodianer János, Beretvás Endre, Almásy Géza, Nagy Miklós szerkesztő, Keppély Géza, Hajduska Emil, Némethy Károly miniszter tanácsos stb.

Délután 5 óra után még mindig egyik kocsis a másik után szállítja a részvétlátogatókat, kik részvétüket a palota portásánál kitett íven fejezik ki. A nevek sokaságát lehetetlenegyenként felemlíteni. A részvétlátogatók között van köztünk sok jeles férfi.

A ravatal.

Képviselői körökben elterjedt hírek szerint a képviselőházban indítvány fog tétetni arra vonatkozólag, hogy a halottat a parlament hozzájárulásával fogják eltemetni, — a fővárosnak valamely középületéből, vagy az Akadémiából, vagy a Nemzeti Muzeumból, sőt néhány képviselő a mellett foglal állást, hogy Tisza Kálmánt az új parlamentből temessék.

Pedig sem egyikből, sem a másikkól aligha lesz valami, mert báró Eötvös Loránt az Akadémia elnöke felajánlotta az Akadémia palotáját a családnak, de Tisza István gróf, köszönettel visszautasította azzal, hogy a család a gyászházban akarja a ravatalt felállítani.

Részünkről valószínűtlennek tartjuk, hogy a család, mely az Akadémia ajánlatát már visszautasította, bármely más közintézetet célra elfogadva, akadémia fölé helyezzen, ha csak Széll Kálmánnak nem sikerülne a család-
 det más elhatározásra bírni.

A gyász.

A képviselőházu a gyász jelét a fekete zászló leng: azóta már majdnem minden középületen, de sőt sok magánépületen is ki van a fekete zászló tűzve.

Egyik koszorut a másik után hozzák a gyászházba; a koszoruk elhelyezésére egyelőre a palota egyik földszinti helyiségét jelölték ki

A király részvéttávirata.

Ő felsége a király a következő részvéttáviratot küldte Tisza Istvánhoz:

Mély meghatottsággal vettem édes atyja elhunytának hírét és teljes szívvel osztom a család és az ország gyászát. Boldogult államférfiuban kedvelt hivatást vesztettem el, a kinek emlékét siron tul is mindenkor hálás kegyelettel fogom megőrizni. Ferencz József.

Tisza végrendelete.

Tisza Kálmán halála előtt megbagytta, hogy **holttestét Gesztre vigyék, de nem Nagyváradon keresztül, hanem kerülő uton Békés-Csabán át vigyék előbb Nagy-Szalontára s onnan kocsin Gesztre.**

A temetésen különben a királyt Apponyi udvarnagy fogja képviselni. A kormányt Geszten Fejérváry, Cseh Ervin és Darányi képviselik. A ravatal felett Budapestben Berzeviczy, Geszten Tallián beszél, aki különben a képviselők küldöttségét is vezetni fogja.

Temetés államköltségen.

Apponyi ma a képviselőházban indítványozni fogja, hogy Tisza Kálmánt államköltségen temessék el. Az ellenzék felszóllal ellene

Mikor lesz a temetés?

A család ma délelőtt Széll Kálmán miniszterrelökkel egyetértőleg elhatározta,

Ujdonságok

Darvas Testvérek

női- és gyermek-felöltőkben, nap- és esőernyőkben, blousok, övök és nyakdiszkek nagyválasztékban feltűnő olcsó árak mellett beszerezhetők: dúsán felszerelt női- és gyermek-felöltő áruházában, Debreczen, főter, Hungária-kávóház mellett.

hogy a temetés kedden délután 2 órakor lesz a fh. Sándor-utcai Degenfeld-palotából. A gyászszertartást Szász Károly gyengélkedése következtében Antal Gábor fogja végezni.

A temetésen a kormány tagjain kívül ő felsége a király is képviselteti magát.

Kedden este a halottat Gesztre viszik, ahová a képviselőház husz tagu küldöttsége külön vonaton kíséri.

Apróságok Tisza Kálmán életéből.

Tisza felülkerekedése. A nyolcvanas években történt. A költségvetési vitában Grünwald Béla, Tiszának legelkeseredettebb politikai ellenfele, hatalmas ostromolta erős ellenfelét. Napirenden a korrupció volt Grünwald Béla azzal ért el rendkívüli hatást, hogy a vármegei életből hatvan esetet sorolt fel egymásután. Hatvan megyei tisztviselő, körjegyző sikkasztásáról rántotta le a leplet és az egész Házat lázas indulatba hozta.

Már két óra elmúlt és az egész ház a Grünwald leplezésének hatása alatt állott. Ekkor állott fel Tisza miniszterelnök és eleinte az ellenzék dühével küzdve, két perc alatt megváltoztatta a ház hangulatát.

— Igaza van, ugymond, Grünwaldnak abban, hogy sok sikkasztás történt az utóbbi időkben. Csak a levont következtésekben niicsen igaza. Az ő beszéde éppen a korrupció nem létezését igazolja. Mert ha korrupció volna, akkor a kormány eltussolná a halasztási eseteket, akkor Grünwald azokról mit sem tudna és nem volna képes hatásos beszédeket tartani a kormány ellen.

De éppen az bizonyítja, hogy niicsen korrupció, mert mi a sikkasztásokat nem palástoljuk. Ezeknek — végzé hatalmas ripszjtját Tisza — nagy része egyébként ama régebbi kormányok idejéből származik amelynek lelkes híve méltóztatott lenni.

Viharos dalegyleti közgyűlés.

Márk Endre ismét elnök lett.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, március 23.

A debreczeni dalegylet tegnap délután viharos tisztújító közgyűlést tartott. Harminckilenc év alatt egyetlen egyszer sem verte fel ilyen zaj az egylet közgyűléseit.

Kemény igazságok repültek az egylet kényszerurának Márk Endrének fejéhez, a ki nem akarja belátni, hogy elnöki működése valóságos nyög a dalegylet nyakán.

A kemény igazságokat azonban Márk Endre nem akarta megérteni. A konzekvenciát nem akarta levonni. — Óriási vihar közt vezette a közgyűlést, a mely pedig nagyon sok kellemetlenséggel volt fűszerezve az elnök ur részére.

Hjah — egy szalmaszálhoz sok sok bukás után ragaszkodni kell. Ez a szalmaszál a szegény városi dalegylet

— a mely immáron elvesztette minden presztizsét.

Vezesse csak továbbra is az egylet ügyeit Márk Endre. A tagok, a kik kényszerűségből, részben pedig szánelomból ismét megválasztották, fogják annak keserű hatását érezni legjobban. Eljön az idő, nem is olyan soká — mikor valamennyien — nem csak a kisebbség, érezni fogják, hogy új szellem kell a dalegyletbe, mert a régi, az nem a haladást írja fel a zászlójára, az a különben szebb jövőre hivatott egyletet a tespedésbe viszi.

A gyűlés megnyitása.

Márk Endre örömmel üdvözi a dalegylet tagjait. Öröme annál inkább nagyobb, mert a dalegylet ma lép át életének 40-ik évébe, amely mindenesetre jelentős mozzanata az egyesület történetének. A tárgysorozat már megállapított pontjain kívül tárgyalva lesz. Torday Gábor dalegyleti tagnak egy indítványa. Ennek előrebocsátása után megüvította a gyűlést.

Péter Gábor jegyző olvasta fel ezután az egylet mult évi működéséről szóló jelentést, amely beszámol a jelentős mozzanatokról. Kulturális czélokért, mint például a Vörösmarthy szobor javára stb. is rendezett a dalegylet hangversenyt. Március 15-én augusztus másodikán hazafias ünnepeken vett részt. Rendezett dalestélyeket, ott volt a hajdu-nánási dalegylet zászlószentelésén. A tiszavidéki dalosszövetség augusztusi dal-ünnepét jórészt a dalegylet rendezte. Ennek sikeréről tud a dalegylet minden tagja. Szóval az elmúlt év eredményei is jelentős sikereket jelentenek a dalegyletnek. Ez esztendőben a választmány házszabályokat is alkotott, a melyek már érvényben is vannak. A titkári jelentés ezután a pénztárnoki felmentvény megadását kéri.

A vihar.

Torday Gábor szólott először is az évi jelentéshez. Nem fogadja el, azt azért, mert az darab papirosokból van összefűzve s azt kicserélheti igen könnyen az, a kinek érdekében áll. Nem fogadja el továbbá azért, mert niics benne kitüntetve, hogy kik és miért üdvözik ki a működő tagokat a dalárdából. Miért nem vonult ki a dalárda március 15-én az ünnepségekre? Miért nem tüzte ki az ő indítványát tárgysorozatra? Miért csinálták titokban a moraviczai református egyháznak ajándékozott serleg ügyét? Mindezek arra indítják, hogy felvesse a bizalmatlansági kérdést. (Hosszantartó zajos helyeslés.)

Márk Endre védekezett ezután az elhangzott súlyos vádak ellen. Azért, hogy a dalárda nem vonult ki a márcziusi ünnepségekre, majd a jövő évi jelentés fog szólni. (Közbeszólások — ugyan — ugy-e?) A moraviczai serleg ügyét nem csinálták titokban. A Torday Gábor indítványát azért nem tüzte ki tárgysorozatra, mert későn érkezett. De a gyűlés elején már jelezte, hogy az ma tárgyalva lesz. Torday Gábor még a temetési pénzekre vonatkozólag tett kérdést. Erre vonatkozólag már régebben azt határozta a választmány, hogy ez a pénz külön kezeltessek és ha a dalegyletnek lesz valami nevezetes utja, akkor ezekből az összegyűjtött pénzekből fog a dalegylet egyes tagj. költséget kapni. Ezek után kérdé, az évi jelentést elfogadják-e, vagy nem?

Nagy zaj és lárma kerekedett ezután. — Elfogadjuk, — nem fogadjuk, — hangzott mindenfelől.

Márk Endre ezután kijelentette, hogy miután szavazást nem kért senki, a jelentést elfogadottnak mondja ki.

Torday Gábor: A tárgysorozatba ezután

tovább menni nem lehet, mert a jövő évi költségvetés 8 napon át nem volt közszemlére kitéve.

Márk Endre: Huszonkilenc éve szolgálom a dalegyletet (Abczug, éljen!) de még eddig nem volt rá eset, hogy valaki megpróbálta volna a számadásokat megnézni! A közgyűlést el nem napoltatja.

Bárdos Géza pénztárnok személye elleni bizalmatlanságot lát a dologban, de Torday Gábor kijelenti, hogy ez nem Bárdos Géza, hanem az elnök elleni bizalmatlanság.

Pápay János a számvizsgálók nevében til akezik a bizalmatlanság ellen.

Márk Endre ismételten tiltakozik a Torday vádjá ellen, aztán hiven diadalmas pillantásokkal körütekintve, elrendelte a pénztári jelentés felolvasását.

A jelentést tudomásul vették s a két számvizsgálónak köszönetet szavaztak.

Az elnök kopasz nyaka.

Csurka István indítványára aztán Kovács Mihály és Pápay mellé Torday Gábort is megválasztották számvizsgálónak. Ezt Márk Endre határozatilag ki is mondta.

Torday Gábor: Ha az elnök ur engem gunyolni akar, akkor én is tudom őt gunyolni a kopasz nyakával. Én tiltakoztam a megválasztás ellen, belőlem ne üzzön gunyt!

Lengyel Imre: Miféle személyeskedés ez?

Torday Gábor: Ez a guny visszagunyolása.

Hosszabb vita után a költségvetést elfogadták.

Kémeri Gyula indítványát olvasták fel ezután, amely azt czélozza, hogy a dalegylet nem magyar nevű tagjai a negyvenéves jubileuma alkalmából magyarosítsák meg nevüket. A választmány az indítványt a tagok figyelmébe ajánlotta.

Márk Endre elnök ezután jelentette, hogy Torday Gábor felebbezésének tárgyalására kerül a sor. Miután ez személyes dolgokat tartalmaz, ő elhagyja az elnöki széket. Helyét Lengyel Imre foglalja el. De ő családi nexusára való hivatkozással Magoss György doktornak adja át az elnöki széket.

A Rákóczy-ügy.

Torday Gábor határozott tiltakozása ellenére mégis csak ezen a gyűlésen olvasták fel a felebbezést. Hát ez a felebbezés alaposan lerajzolja a Rákóczy emléket sértő Márk Endrét. Felebbezéssel tárgyalja a felebbezés az ismert odiozus ügyet, mely valóban szegényköve a dalárdának.

A felebbezés után Magoss György dr. felolvastatta a dalárda választmányának mosakodó véleményes javaslatát, melynek a poentje az, hogy az elnöknek bizalmat szavaz a dalárda.

Torday Gábor: Miért az fele, a ki sértve nem érezheti magát s miért nem felei az elnök?

Pápay János szerint a felebbezésnek nem sok alapja van, annak elutasítását javasolja.

Jency Miklós azt óhajtja, hogy a vádló bizonyítson is.

Torday Gábor: Bizonyítja! Kétszer szólította fel az elnököt két tag Konstantinápolyban, de a felelet — rendreutasítás volt.

Löfkovits Márton dr. arra kéri Tordayt, hogy komolyabb alapot adjon vádjának.

Torday Gábor: Szavamra jelentem ki, hogy az ut célja a Rákóczy-sir megkoszoruzása volt.

A mi aztán előrelátható volt, megtörtént. A választmány mosakodását elfogadták s Torday Gábor felebbezését elutasították.

A tisztujtás.

Nagy Kálmán dr. állott fel ezután s azt indítványozta, hogy egyhangu választással adjanak a meghurcolt (?) elnököknek elégtételt. (Óriási zaj. Éljen, abczug, éljen.)

A nagy zajban Lengyel Imre kijelenti, hogy Márk Endre megválasztott elnöknek tekintendő.

— E erőszakosság. Kibálták többen. Titkos szavazást kérünk. Lengyel Imre: Nincs itt helye a titkos szavazásnak!

Alelnökül ezután Magoss György dr. Titkár lett Csúrka István. Jegyző: Péter Gábor. Másodtitkár: Georik Miklós. Pénztárnok: Bárdos Géza. Választottak ezenkívül tizenhat működő és tizenhat pártoló választmányi tagot.

A gyűlés fél hatkor ért véget a lehető legviharosabb hangulatban.

UJDONSÁGOK.

* Tessék számot mondani.

Egy pár nap óta — tán tetszett tapasztalni — ha telefonál az ember és csak úgy röptébe odamondja: Tessék számot mondani. Az ember könyörgésre fogja a dolgot, de mikor nem használ: bosszankodik és bemondja a számot. — Valami rendelet jött ugyanis felsőbb helyről — az isten tudja mért — ami aztán betiltja a kényelmes telefonálást. Amint eddig eligazodott a telefon központbeli kezelőszemélyzet, valószínűleg ezután is eligazodott volna és sok kényelmetlenségtől mentette meg a publikumot. Ez a nagy kényelem azonban szemet szurt felsőbb körökben és most szigorúan kiadták a parancsot, hogy „tessék számot mondani“. Mert hát mire való a szám és miért volna a zaklatás a világon, ha nem élünk vele?

* A Petőfi dalkör közgyűlése.

Tegnap d. u. 3 órakor tartotta a Petőfi dalkör rendes közgyűlését a városháza nagy tanács termében Komlóssy Arthur városi főjegyző elnöklelte mellett a tagok élénk érdeklődésével. — Az évi jelentést és költség előirányzatot tudomásul vették, a múlt évi számadásokra nézve a felmentvény megadták. Ezután a tisztikar és választmány lemondott s elnök átadta székét Borús Ferencz korelnöknek. A közgyűlés egyhangu lelkesedéssel ismét Komlóssy választotta meg, kiért Lestyán Adorján, Dr. Varga Lajos és Barcza Barnából álló küldöttség ment s ő a választást a következő három évi ciklusra ismét elfogadta. Ezután megejtették a tisztujtás többi részét s a tisztikar és választmány következőleg alakul:

Elnök Komlóssy Arthur, I. Alelnök Vattay Géza. II. Alelnök Barcza Barna. Titkár Hamar László. Ügyész dr. Varga Lajos. I. Jegyző Szondy Lajos. II. Jegyző ifj. Nagy Gábor. Pénztárnok Szentgyörgyi József. Ellenőr Márton Gyula. Zászlótartó Tóth Lajos. Helyettes zászlótartó Bak János. Körgazda Szathmáry György. Számvizsgálók: (3) Haranghy László, Nyikos János, H. Sinay Sámuel. Választmány: Alapítók közül: (3) Simonffy Emil, Dézsi Lajos, Tóth András rendes és Dr. Tüdös János, Biczó Gyula póttagok. Rendes tagok közül: (5) Csóka Sámuel, Komlóssy Miklós, Oláh Károly, Roncsik Lajos, id. Nagy Gábor rendes, Borús Ferencz és Szele Lajos póttagok. Működő tagok közül: (8) Bartha András, Horváth Gyula, Iklódi János, Kiss Kálmán, Nagy János, H. Sinay Gyula, Ujlaky István rendes, Holes János, Czeizing Lojos, Vitárius

Beniámin, Kulcsár János póttagok. — A tisztujtás megejtése után, miután a tárgyszorozatot is kimerítették — elnök a tagokat összetartásra és buzgó munkálkodásra serkentvén, a közgyűlés d. u. 5 órakor véget ért. —

* Éjszakai utonállók vé-

rengzése. Tegnap éjjel gyilkos merényletet követtek el csavargókból és kőművesekből álló banda tagjai, a kik előbb a Nyugoti-utcán az arra haladó békés polgárokat megtámadták. A megtámadottak mindég szerencsésekként éreztették magukat, ha egy pár súlyos ütés áráu ép bőrrel menekedhettek meg az utonállók kezei közül. De jajj volt annak, a ki nem volt elég gyors a menekülésre, mert az csak a vére árán szabadulhatott meg tőlük. Pozsár Péter asztalos segéd is egy volt azok közül, a kit az utonállók megtámadtak és kés-sel súlyos sebet ejtettek rajta. — A Nyugoti utca 46. szám alatt többed magával Gábor napot ültek, mikor a társaságnak eszébe jutott, hogy nincs cigány. Már pedig cigány nélkül nem névnap a névnap, mégha olyan szépen nevezetes mint Gábor. El is határozták, hogy cigány kell. Pozsárt bízták meg a banda előkerítésével, a ki rögtön utnak indult és akkor szembe találkozott az utonállókkal, a kik közrefogták, utlegelni kezdtek s mikor védekezni próbált, az utonállók egyike hosszú hegyes kést döfött a hátába. Kiáltásaira az őrzőjárat sietett a helyszínére s ezek segélyével dr. Balkányi Ede kerületi orvoshoz ment, a ki azonnal kezelés alá vette a súlyosan sérült Pozsárt. Az utonállók még idejekorán megszöktek. A rendőröknek azonban sikerült közülök kettőt elcsipni s ez már elég arra, hogy a banda teljesen kézre kerüljön.

* Esketés a fogházban.

Rövid időn belül harmadszor történt már meg, hogy debreczeni kir. törvényszékünk fogházában egyes letartóztatottak házassági szövetségre lépnek, vagy úgy, hogy mindkét fél le van tartóztatva, vagy úgy, hogy az egyik szabad s a másik fél a fogházban ül. Tegnapelőtt szombaton az utóbbira volt eset, nevezetesen egy fogoly nő lépett házassági szövetségre egy szabadlábú levő férffal, akivel már 10 év óta vadházasságban él s négy szegény gyermekük most a város költségén teng. A nő halgatva a fogház lelkészének a tisztességéről, a családi élet szentségéről, a vadházasság rut voltáról való beszédeire, elhatározta magát őt a fogházban fölkeresett emberével együtt a nagy lépésre s két tanu gyanánt és szolgáló fogházor kíséretében fölment a polgári anyakönyvvezetői hivatalba, honnan az immár törvényesen egybekelt házaspár a fogházba ment, hol Csiky Lajos fogházi ev. ref. lelkész egyik fogházi őrmester, három fogházor s mintegy 25 fogoly jelenlétében egyháziilag is megáldotta őket, elmondván, hogy az Isten a rosszból is tud jót kihozni, mikor a nehéz fogságban levő nő szívét megindította e lépés megtételére, mely nekie s a férjének, újra tisztességet, négy szegény gyermeknek pedig nevet, törvényes állást fog majd adni a társadalomban. A szegény gyermekeket különben a rabsegélyző egyesület ruházta fel.

* Tartós képek.

A közönségnek azon téves nézetét, mintha tartós képeket csak

a régi időkben készítették volna, már eddig is sikerült megegyeztetni Némethi József helybeli fényképészünknek. Kisérletezéseinek eredményeként szerkesztőségünknek bemutatott egynehány ilyen fényképei nemcsak megkapó szépek, de tartósságuknál fogva hivatva vannak a most divó hamar elhalványuló és foltosodó képeket a közhasználatból rövid idő alatt kiszorítani.

* Félholtra vert asszony.

Páratlan eset történt tegnap este, mely különös világításban tünteti fel a külvárosban lakó polgárok élet- és vagyonbiztonságát. Egy Kertész Ferencz nevű kocsislegény ugyanis tegnap este betört egy előtte ismeretlen, a Pesti-sor 43. sz. a. lakó Papp Erzsébet lakására. Először meglepődött annyival, hogy beverte a ház összes ablaktábláját, majd neki esett a kapunak s azt kifeszítette. A ház egyedüli lakója Papp Erzsébet rémülve menekült szobájába, ahonnan már előbb az ablakok betörése miatt menekült az udvarra. Hasztalan zárta magára az ajtót, mert Kertész felfeszítette. Kertész aztán neki esett Papp Erzsébetnek, botjával félholtra verte a sikoltozó asszonyt s azután elmenekült. A lármára összesereglett nép rögtön orvost hívott a csaknem agyonkínzott asszonyhoz, míg az esetről pedig jelentést tettek a rendőrségnek.

* Özv. Szabó Sámuelné halála.

A mindinkább ritkuló régi magyar urasszonyok egyike, özv. gáborjáni Szabó Sámuelné szül. veskőci Budaházy Emilia hunyta tegnap reggel örök álmura szemeit rövid egy év után követve jólelkű férjét a halál birodalmába. Minden előzetes betegség, nagyobb szenvedés nélkül, hirtelen bémúlt meg nemesen érző szíve. A 71 évet élt urasszony halát gyászolja leánya, Szabó Emma, férjezett dr. Bruckner Ernőné, valamint első házasságából származó gyermekei: Leidl Irma, Szüts Mihály nyug. igazgató-tanárneje (Szeged), Leidl Henrik műszaki tanácsos (Nagy-Szalonta) és Leidl Emil helybeli kir. főállatorvos. Temetése holnap, kedden d. u. 3 órakor lesz a Batthyány utca 11. számú gyászháztól, ahol a főiskolai kántus közreműködésével, K. Tóth Kálmán lelkész fogja az egyházi szertartást végezni.

* **Térszük miatt** lapunk mai számából számos közlemény kimaradt, többek között a kis klikk újságnak adandó válaszuk is.

Az ipartestület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márczius 23.

A debreczeni ipartestületnek mozgalmas gyűlése volt tegnap délelőtt az ipartestületi helyiség nagy termében. A tegnapi közgyűlés tudvalevőleg tisztujtó közgyűlés volt. Már napok előtt diskuszsió tárgyát képezte iparos körökben, hogy Zelinger Ede czimfestő is pályázik az elnöki állásra és hogy a hivei minden követ megmozdítanak az érdekében.

Nagyszabásu korteskedések daczára a közgyűlés 215 szótöbbséggel Tóth Kálmánt választotta meg további 3 évre Nem szivességet tett ezzel a közgyűlés, csupán a kötelességét róta le egy olyan em. errel szemben, a ki a debreczeni

ipartestületet az ország első testületévé fejlesztette. A gyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk a következő:

A gyűlés kezdete.

Tóth Kálmán elnök megnyitja az ülést: s elsőnek az évi jelentés kerül tárgyalásra.

Szathmáry Ferencz szól a tárgyhöz először. Épen most kapta kézhez az évi jelentést — ugymond.

— Tegnap nagyon el volt foglalva, szól közbe valaki.

— Igen sajtóperem volt. Jogom volt ott lenni. Jogom van továbbá kritizálni az évi jelentést. A közgyűlési tagoknak egy nappal a közgyűlés előtt kellett volna már megkapni az évi jelentést. Arra kér feleletet, hogy miért nem kapták meg előbb a jelentést.

Tóth Kálmán elnök kijelenti, hogy hirlapi uton figyelmeztette a tagokat és 800 példányt el is vittek.

Széplaky József és Zelinger Ede szól még a kérdéshez, majd szavazás útján elfogadják az évi jelentést, anélkül hogy felolvasták volna.

Következett az ipartestület 1901. évi zárszámadásának beterjesztése és a számvizsgálók jelentése. Kovács Gyula felolvassa az évi zárszámadást, majd:

Tóth Kálmán elnök igen szép beszédben fejti ki, hogy mért nem folyt be az ipartestület pénztárába az előirányzott bevétel. Az előjáróság úgy mond nem volt elég lelketlen akkor, hogy 600 kisiparos udvarán a dobot megüttesse, amikor a testületnek adósságai nincsenek, csupán azért, hogy a tartalék tüke nőjön. (Éljenzés.)

Kovács Ferencz szól elsőnek a tárgyhöz. Az elnök — ugymond részben már megfelelt a kérdésekre. Azt is szeretné tudni hány tag van aki 2—4—6 koronát fizet.

Tóth Kálmán elnök szerint a tagdíj hátralékok okozták a deficitet.

K. Tóth Sámuelnek egy kérése van: hogy az elnökség jövőre ha bejelenti a költségvetést, olvassa fel a jegyző részletesen. Együttal megfelel Kovács Ferencz kérdésére, hogy hány tag fizet 2—4—6 korona tagsági díjat.

A közgyűlés a zárszámadást elfogadja és az előjáróságnak, valamint az elnökségnek a felmentvényt megadja.

Következett az alapszabálymódosítás. Némi kisebb módosításokat eszközölnek az alapszabályokon, majd az 1902-ik évi költségvetésre került a sor. A közgyűlés a költségvetést egyhangula elfogadta.

Az elnökválasztás.

Most került sor a közgyűlés legérdekesebb tárgyára, az elnökválasztásra. Tóth Kálmán elnök délnél 12 órakor kijelenti, hogy az elnök mandátuma lejárván, ő azt ismét a közgyűlés kezeibe teszi. Három év előtt — ugymond, mikor az elnöki széket elfoglalta, sem mondott programot. Hivataltársával mindig önzetlenül működött az ipartestület érdekében és most bátran mondhatja — ugymond, hogy a debreczeni ipartestület egyike az ország első testületeinek.

Tóth Kálmán e rövid beszéd után elhagyta az elnöki széket és helyette Boldizsár Kálmán, a főkapitány helyettese vette át az elnökséget. Tóth Kálmán távozáva a teremből, K. Tóth Sámuel hosszabb beszédben méltatta Tóth Kálmán érdemeit.

Ezután az elnökválasztásra került a sor. Két jelölt van. Az egyik Tóth Kálmán az ipartestület jelenlegi elnöke és megteremtője, a másik Zelinger Ede czimfestő, az ipartestületi ellenzék egyik agilis tagja. Miuán névszerinti szavazást kértek, Boldizsár Kálmán a szavazatszedő bizottságokat

alakítja meg. A két szavazatszedő bizottság tagjai a következők lettek: I. Elnök, Molnár Ábrahám. Helyettes elnök Nádas Rezső. bizalmi férfiak pedig Széplaky József és Szendrő Sándor. A második bizottság elnökévé Szabó József ácsmestert, helyettesé Ungváry Sándort, bizalmi férfiak pedig Bíró Bélát és Varjassy Lászlót nevezte ki az elnök.

A szavazás délután egy órakor kezdődött és négy óra után ért csak véget. A szavazatok aránya egész időn át Tóth Kálmán javára állott, míg végre fél ótkor Boldizsár elnök helyettes ismét megnyitotta a közgyűlést és kihirdette a választás eredményét. Mély csendben olvasta fel a szavazatszedő bizottságok jelentését, mely szerint: beadott összesen 447 szavazat. Tóth Kálmánra szavazott 331, Zelinger Ede-re pedig 115. Tehát Tóth Kálmánt 215 szótöbbséggel ismét elnökké választotta a debreczeni ipartestület.

Egy küldöttség ment Tóth Sámuel vezetésével az ujonnan megválasztott elnök elé, hogy a közgyűlési terembe hívják meg.

Tóth Kálmán elfogadta ismét az elnöki széket, lelkes beszédben köszönte meg a bizalmat, melyet a közgyűlés ve szemben tanusított.

Az előjárósági rendes és pótagok megválasztása egyhangulag történt, s megválasztottak rendes tagoknak a következők:

Rendes tag: Csizmadia Varkoly József. Czipész Kiss J. Ferencz, Weidner Gusztáv. Esztergályos K. Tóth Sámuel. Gubás Salánki Ferencz. Kocsigyártó Riesz Henrik. Kötélgyártó Molnár Mihály. Mészáros Németi László. Órás Kurián Gyula. Szűcs Mórincz András. Timár Pető Lajos. Festő: Zelinger Ede. Fazekas, kályhás Katona József. — Pótag: Csizmadia Debreczeni Lajos. Czipész Szépiaki József. Bádógos: Kereszturi János. Borbély-fodrász: Ifj. Csikes Ferencz. Kőműves Cseresznyés Sándor. Hentes Debreczeni Lajos. Kéményseprő Morvai Sótér. Kovács Nagy József. Lakatos Piros Béla. Női szabó Matula Ede. Szobafestő Barta Gergely. Timár Piros József.

Számvizsgálókul megválasztottak: Poroszlai László, a közigazgatási bank főkönyvelője, továbbá Serli Ede és Jobbágy Imre iparosok.

Nagyon szép volt iparosaink részéről az iparos nyugdíj létesítésének meleg felkarolása. Kimondották, hogy annak létesítése már tovább nem halasztható. A nyugdíjalaphoz ott nyomban a közgyűlésen adakoztak a következők: Szendrő Sándor hangszerkészítő mester 10 koronát, Bisothka Gábor ácsmester 10 koronát, Eremer Jakab kárpitosmester 10 koronát, Retezár Kristóf hentesmester 10 koronát, Ozsváth Sándor csizmadiamester 10 koronát, Juhász István lakatosmester 10 koronát, Zelinger Ede czimfestő mester 20 koronát és Szentesi János mézősárosmester 10 koronát.

A közgyűlés 6 óra tájban ért véget az elnök lelkes elterése mellett, este pedig a „Debreczen“ vendéglőben gyűltek össze iparosaink, hogy elnökük iránt érzett ragaszkodásukat és szeretetüket a fehér asztal mellett is megpecsételjék.

SZÍNHÁZ.

F. Kállay Lujza buosuja.

Kállay Lujzát a debreczeni szinpad hat éven keresztül ünnepelt primadonnáját bucsuztattuk el tegnap sok tapsal virágözönnel, és a mi ott ült mindenki szemében — igaz fájdalommal. Megvalljuk mi is — a színházi esték krónikásai, hogy nehezenre esett a bucsu. Olyan színésznőtől kellett el-

válnunk, kinek művészetét, tehetségét a szinpad iránt érzett lángoló lelkesedését hat éven keresztül minden alkalommal megbecsültük, a ki nem primadonna hóbortokkal, excentricitásokkal, az érette vívott tyukszem párbajokkal — hanem tartalmas, kiforrot művészi egyéniséggel bilincselte le bennünket mindig. A nótás, vidám, majd bus, de mindig magyar lelkü népszimű menyé skék, lányok azt hisszük vele együtt egyelőre bucsut vesznek a debreczeni szinpadtól, méltó ábrázolójuk Kállay Lujza után aligha lesz. De ha már elmegy közülünk, megőrizzük legalább emlékét.

Azoknak a jó magyar népsziműveknek előadásain ott lesz ő közöttünk, gondolni fogunk rá — tán nemsokára visszahívjuk! Ugy gondoljuk, hogy ő is szeret bennünket annyira, hogy vissza jöjjön hozzánk szívesen.

A Kurucz-furfangban vett bucsut tőlünk a Böz-i szerepében. Virágosó, csokor, kosár, koszoru, ezüst értéktárgyak borították el a szinpadot s vége-hossza nem volt a tapsoknak — ovációknak.

Vele bucsuzott Sziklay Miklós, ez a kiváló, intelligens komikus Őt nem árasztotta el a virágözön, de az a dörgő taps, mely minden jelenése után felhangzott, tudatta vele, — hogy attól a közönségtől kell elválnia, a mely őt igazán szerette, becsülte.

Egy kis rezignáció töltött el bennünket a két oszlopos tag bucsuzásának tudatára, s mikor együtt tapsoltunk a közönséggel, lelkünk-ből az a kívánság fakadt fel — vezesse őket a tartós és értékes siker művész-pályájukon. (s. b.)

Szathmáry Árpád bucsuja.

A debreczeni szintársulat volt jeles komikus és jellemzésze a következő bucsu közzétételére kért fel bennü ket:

Mivel a szinpadon nem mondhattam önöknek bucsut, ez uton fejezem ki köszönetemet azon szíveségükért, melyben három éven át részesítettek. Szathmáry Árpád.

Ennek a bucsunak az a története, hogy Szathmári a Komjáthyval keletkezett afférja miatt nem bucsuzhatott el a debreczeni közönségtől. De nem ment messzire. Nagyváradra szerződött Somogyi Károlyhoz. Hiszük, hogy sokszor fogunk hirt venni sikereiről.

Bucsuznak a kardalokok.

A mai színházi est a karszemélyzeté. Derék harcosai ezek a kultúrának, olyanok mint a háboru névtelen hősei, a kiknek a hősiességein épülnek fel a diadalok, a vezérek számára. Az ő harcterük a színház, hol babérok teremnek az első rangu szereplők számára, melyből igen kevés jut nekik. Most, mikor a társulattól megválnak, nem akarnak bucsuzás nélkül eltávozni attól a kedves közönségtől, mely oly sokszor adta tanujelét bizalmának. Buceu előadásukra fényes programot állítottak össze. — Hiszük, hogy a közönség számos megjelülésével még fényesebbé teszi a karszemélyzet bucsuestélyét.

Arany-János-utca 15. sz. ház szabad kézből eladó.

Hizló 4—500 drb sertésnek megfelelő, a Kónyán azonnal kiadó. Értekezhetni Löki Sándor vármegyei hajduval.

Házbontásnál kikerülő ajtók ablakok stb, építkezési ócska anyagok jutányos árban eladók. Simontfy utca 11.